



SLAGMAATPAD 7 KM

8 Blaarkoppen

Als u door de weilanden loopt, kunt u oog in oog komen te staan met de Blaarkop. De Blaarkop is een oud runderras, dat al in de late Middeleeuwen werd beschreven en ook in de Kromme Rijnstreek al lange tijd voorkomt. Ze zijn zwart of rood met een witte kop en vlekken, de blaren, rond de ogen. Van oorsprong is het een dubbel-doelkoe en dus geschikt voor zowel vlees- en melkproductie. De koeien zijn heel nieuwsgierig, dus ga niet rennen. De kans is groot dat ze dan met je mee gaan rennen.

hier vouwen

9 Fruitteelt in de Kromme Rijnstreek

De Kromme Rijnstreek is van oudsher een fruitstreek. De hogere stroomruggonden waren heel geschikt voor de fruitteelt, omdat de zandige ondergrond waterdoorlatend is en snel opwarmt in het voorjaar. De Romeinen namen tijdens hun veldtochten al de eerste appels en peren mee naar ons land. Omdat hier vlakbij vroeger het castellum lag en alle soldaten ook moesten eten, werd hier allerlei eten en dus ook fruit verbouwd. Veel van de hoogstamfruitbomen verdwenen uiteindelijk en werden vervangen door lage productie-boomgaarden. Nu worden de prachtige hoogstamfruitboomgaarden vaak weer aangelegd en deskundig gesnoeid.

Blaarkoppen



Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Landschap Erfgoed Utrecht in samenwerking met een particuliere eigenaar, vele vrijwilligers, de gemeente Bunnik en Houten en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Landschap Erfgoed Utrecht:
www.landschaperfgoedutrecht.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Slagmaatpad (7 km), gemarkeerd in twee richtingen met oranje klompjes.
- U kunt de route verkorten tot 2 km of 5 km. U slaat dan de middelste of onderste lus over.
- Op vrijdag en zaterdag loop je langs boerderij Nieuw Slagmaat. Volg dan de vr- en zaterdag route (driehoekjes route in de kaart). Dit is gemarkeerd in het veld. Op andere dagen is dit tracé gesloten en volg je de hoofdroute.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze brochure.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Dit is ook een Klompenpad KIDS met speelaanleidingen langs de route en een speciale brochure voor (groot)ouders met kinderen. Deze is te downloaden via www.klompenpaden.nl.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie Landschap Erfgoed Utrecht
tekst Landschap Erfgoed Utrecht
beeldmateriaal RCE, Het Utrechts Archief, Djuke van der Maat, Marijke van Eijkeren
opmaak Designimals, Laura Hondshorst

© Landschap Erfgoed Utrecht
2023, 2e druk. Alle rechten voorbehouden
Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met Landschap Erfgoed Utrecht via www.klompenpaden.nl.

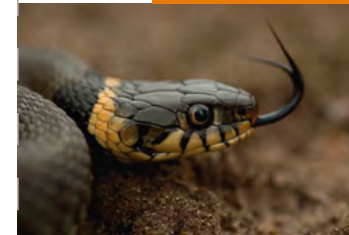
NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP



Wandelen door
de Hollandse
Waterlinies en de
Neder-Germaanse
Limes en over
boerenland



SLAGMAATPAD 7 KM





SLAGMAATPAD 7 KM

1 Fort bij Vechten

Dit Klompenpad loopt over het kruispunt van twee UNESCO Werelderfgoederen, namelijk de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes. Fort bij Vechten is onderdeel van de Hollandse Waterlinie en gebouwd tussen 1867 en 1870. Water moest ons land in oorlogstijd beschermen. Als de vijand eraan kwam, konden stroken polderland tussen Muiden en de Biesbosch 40 centimeter onder water gezet worden. Door middel van een ingenieus systeem van sluizen, dijken en kanalen werd het land moeilijk begaanbaar. Door hoogteverschillen in het landschap, bijvoorbeeld bij rivieren en dijken, bleven sommige gronden droog en dus begaanbaar door de vijand. Deze kwetsbare delen van de waterlinie werden onder schot gehouden vanuit forten. Bij oorlogshandelingen is het grootste fort van de waterlinie, Fort bij Vechten, echter nooit betrokken geweest. Het fort is in 1996 door Defensie overgedragen aan Staatsbosbeheer. Tegenwoordig is hier het Waterliniemuseum gevestigd.

2 Castellum Fectio

Ten noordwesten van het huidige Fort bij Vechten werd zo'n 2.000 jaar geleden al voor de eerste keer een fort gebouwd: het Romeinse castellum Fectio. De Romeinen bouwden het fort op een strategische locatie aan de rivier de Rijn, die hier toen stroomde. Het castellum maakte deel uit van een hele serie forten langs de Rijn. Deze rivier was vanaf 47 n.Chr. de noordgrens van het Romeinse Rijk, de Neder-Germaanse Limes. Fectio had een internationale bezetting. Er liepen mensen uit heel Europa rond. In het landschap is een waarheids-

Fort bij Vechten vanuit de lucht



hier
vrouwen

getrouwe reconstructie van de contouren van het castellum uit de laatste fase (315 n.Chr.) nagebouwd. Kijk goed naar het beton, want hier zijn Romeinse vondsten in verwerkt. Ter hoogte van de Marsdijk kun je een replica van een Romeinse wachttoren bewonderen.

3 Boerderij Nieuw Slagmaat

Boerderij Nieuw Slagmaat heeft een rijke geschiedenis. Op de boerderij woont boerin Djûke. Het hele jaar wordt op een milieubewuste manier fruit geteeld, maar er wordt ook groente verbouwd in de moestuin. Er staan koeien in het land en er worden pompoenen en mais verbouwd. Op de boerderij kun je op vrijdagen en zaterdagen uitrusten op het terras en in de Landwinkel zijn lekkere producten van de boerderij en van andere boeren uit de streek te koop.

4 Tankgracht

Natuur en cultuurhistorie komen hier samen. De gracht die je hier ziet, is een tankgracht die in 1939 is aangelegd en onderdeel was van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De diepe grachten moesten de tanks tegenhouden. Tegenwoordig is de Mastwetering, zoals het nu heet, een oase van rust. In de weilanden waar je nu op uitkijkt, is iets verder een gemaal. Die bepaalt of de waterstand hoger of lager moet worden en zorgt er zo voor dat het water op het juiste peil wordt gehouden. Al sinds 1200 heeft de mens geprobeerd het water naar zijn hand te zetten: met dijken, later met molens en nog later met gemalen. En dat gebeurt tot op de dag van vandaag.

5 Broeihoop voor ringslangen

In dit gebied komen ringslangen voor. De ringslang is te herkennen aan twee duidelijke gele en zwarte vlekken achter de kop, een bruingrijze tot zwartgrijze kleur en een witte buik met zwarte vlekken. Ze worden ongeveer 1,20 meter. De ringslang is niet giftig en eet kikkers en kleine zoogdieren, zoals muizen. Om het voor ringslangen makkelijker te maken om te overleven, heeft de Milieu Werkgroep Houten een broeihoop aangelegd waar de slang eieren kan leggen. De broeihoop is gemaakt van blad, takken en mest en kan qua temperatuur binnenin wel oplopen tot 30 graden!

hier
vrouwen

6 Nieuw Wulven

Nieuw Wulven is een nieuw aangelegd bos en natuurgebied. Elk deel heeft zijn eigen karakter. Door de afwisseling heeft zich al een rijke flora en fauna kunnen ontwikkelen. De kans om een ree te zien is vrij groot. En er zijn al zo'n 70 verschillende vogelsoorten waargenomen. Het is verrassend hoe snel bijzondere soorten als de blauwborst en de sprinkhaanzanger dit gebied hebben weten te vinden. Zie je een blauwe flits over het water scheren? Dan heb je het geluk gehad om het ijsvogeltje te zien. En ook libellen en vlinders zoals het lantaarntje, de steenrode heidelibel, de paardenbijter en het icarusblauwtje hebben hun weg gevonden naar deze rustige plek zo dicht bij het stedelijk gebied.

7 Kwelwater

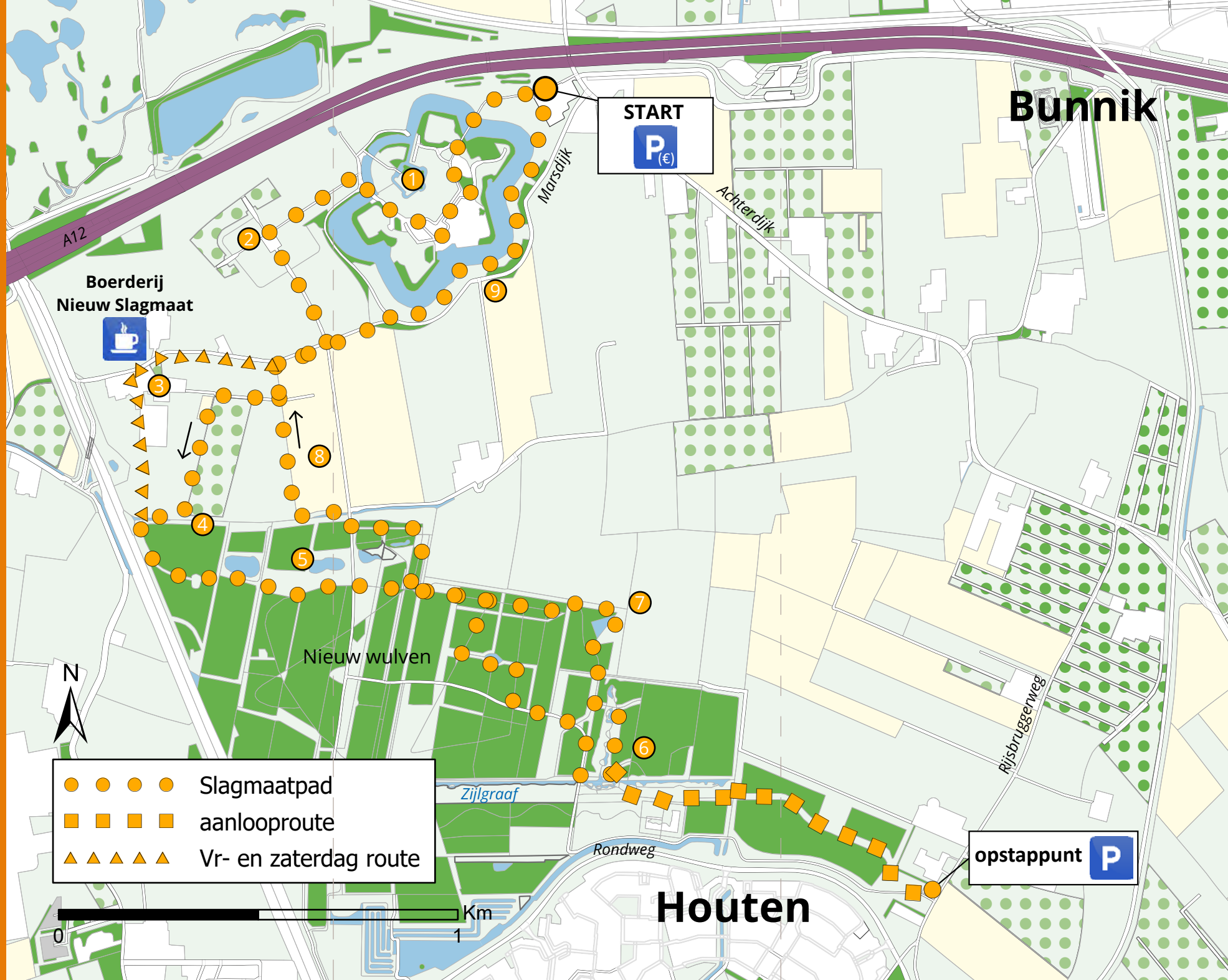
De polder Wulverbroek ligt in een kom met rondom de hogere stroomruggen van oude rivierlopen. Vroeger liep hier de Oude Kromme Rijn maar die is in de loop der eeuwen van plek verschoven. Nog steeds zie je bovengronds in het landschap, wat zich beneden in de grond allemaal afspeelt. In het noordelijke deel van Nieuw Wulven komt bijvoorbeeld kwelwater omhoog. Dat is water dat afkomstig is uit de Utrechtse Heuvelrug en al zo'n 1.000 jaar onder de grond heeft gezeten. Kwelwater heeft vaak een bijzondere waterkwaliteit. Vooral diepe kwelstromen, die eeuwenlang door de bodem hebben gestroomd, zijn voedselarm en vaak kalkrijk. Dit leidt tot bijzondere plantengroei, zoals bijvoorbeeld waterviolier.

Waterviolier





SLAGMAATPAD 7 KM





Startpunt → TOP Fort bij Vechten, Achterdijk 12, 3981 HB Bunnik (betaald parkeren)

Opstappunt → Parkeerplaats Binnenweg, Houten (gratis parkeren)

Openbaar vervoer → Bushalte Oud Amelisweerd, Bunnik

Horeca → Museumcafé Waterliniemuseum Fort bij Vechten, Marsdijk 2, Bunnik. Landwinkel Nieuw Slagmaat, Marsdijk 5, Bunnik.

Let op → Op vrijdag en zaterdag loop je langs boerderij Nieuw Slagmaat. Volg dan de vr- en zaterdag route (driehoekjes route in de kaart). Dit is gemarkeerd in het veld. Op andere dagen is dit tracé gesloten en volg je de hoofdroute.

Indien Fort bij Vechten is gesloten, dan kun je om het fort heen lopen via de noordzijde. Volg het wandelknooppuntennetwerk van punt 35 naar 41. Je komt vanzelf weer op de hoofdroute uit.

Voor actuele informatie zie www.klompennaden.nl.

Te gast op het erf en boerenland

Klompennaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompennaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Ook geldt een hondenverbod. Loslopende honden kunnen onrust veroorzaken



bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompennaden. Wij danken u voor uw begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE BROCHURE

Download deze brochure en druk het af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de brochure + de wandelkaart geprint. De brochure kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze brochure bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen



Gehoornde metselbij

Bestuiving door wilde bijen

Op boerderij Nieuw Slagmaat wordt fruit en groente verbouwd. Dit wordt op een milieubewuste manier gedaan met aandacht voor de natuur. De boerin zaait bijvoorbeeld elk jaar verschillende bloemenranden om nuttige beestjes aan te trekken voor de teelt. Zo zijn niet alleen honingbijen, maar ook wilde bijen heel belangrijk voor de bestuiving van fruit. Er zijn ruim 370 verschillende soorten wilde bijen in Nederland. Een belangrijke soort voor de fruitteelt is bijvoorbeeld de gehoornde metselbij. Deze pluizige wilde bij is vroeg in het voorjaar actief en kan al boven de 8-12 graden vliegen. Ze maken hun nesten in holle stengels. Ze nestelen graag in bijvoorbeeld bijenhoeven en 'metselen' hun nestjes dicht met klei/leem. Dit zoeken ze zelf in de buurt.

Ontdek het mooie buitengebied van Bunnik en Houten.

Een uniek stukje in Nederland waar twee UNESCO

Werelderfgoederen, namelijk de Hollandse Waterlinies

en de Neder-Germaanse Limes, samenkomen.

Klommen aan, rugzak op en gaan!

Slagmaat

De naam Slagmaat betekent in gelijke stukken verdeeld hooiland. Een maat is namelijk een stuk grasland dat meestal als hooiland gebruikt wordt. Slag komt van slaan en betekent het land in gelijke stukken verdelen. Het is dus een mooie verwijzing naar hoe de mens eeuwen geleden het land geschikt maakte voor bewoning en landbouw.

Fruitplukken

